

conceptlijn voor Kamerbrief 'pilots Toegangstesten 1.0'

Zolang de vaccinatiegraad nog onvoldoende is om bescherming te bieden tegen het virus, zet het kabinet in op beheerste, stapsgewijze versoepeling van maatregelen. Dit gebeurt op basis van de routekaart en in bepaalde gevallen, met behulp van testen. Daarbij gaat het enerzijds om het zo breed mogelijk beschikbaar maken van testen op vrijwillige basis, zodat onder andere veiliger werken en veiliger studeren in het middelbaar en hoger onderwijs mogelijk wordt. Hieraan draagt bij dat het kabinet sinds begin maart leveranciers de mogelijkheid biedt om antigeentesten als zelftest op de markt te brengen, zodat deze naar verwachting in april breed verkrijgbaar zijn.

Daarnaast streeft het kabinet ernaar dat vanaf april de mogelijkheid wordt gerealiseerd om met de inzet van het (verplicht) testbewijs in bepaalde sectoren de maatregelen verder te versoepelen en/of eerder te kunnen heropenen. Concreet kan dat betekenen dat bepaalde evenementen en activiteiten eerder en ruimer kunnen worden toegestaan dankzij de inzet van een verplicht testbewijs. De testen die hiervoor worden gebruikt dienen te worden afgenomen door een professional, zodat zeker is dat de testuitslag betrouwbaar is en minder kans op fraude.

De daadwerkelijke inzet van het testbewijs wordt door verschillende factoren gelimiteerd. Er dient een wettelijke basis te zijn en er kan alleen toe worden besloten als er gegeven het risiconiveau epidemiologische ruimte voor versoepelingen ontstaat. Daarnaast moet er voldoende testcapaciteit beschikbaar zijn en moeten de sectoren die het betreft in staat zijn om uitvoering te geven aan de controle van het testbewijs. De inzet van het testbewijs zal worden gekoppeld aan de systematiek van de routekaart. Zo kan het kabinet iedere drie weken, op basis van een OMT-advies, en rekening houdend met deze factoren, besluiten waar en hoe het testbewijs zal worden ingezet. Het testbewijs zal niet willekeurig in alle delen van de samenleving worden ingevoerd. Hoewel het doel is om maatregelen te versoepelen, betekent het testbewijs een (indirecte) testplicht en daarmee een inbreuk op grondrechten, zeker als het gaat om essentiële voorzieningen. Een wettelijke afbakening is dus noodzakelijk. Afgelopen maandag is het wetsvoorstel 'Tijdelijke wet testbewijzen covid-19' voorgelegd voor internetconsultatie¹. Met deze wet wordt de inzet van het testbewijs beperkt tot niet-essentiële sectoren zoals voorzieningen en activiteiten in) sport- en jeugdactiviteiten, horeca, culturele instellingen en evenementen, met inbegrip van doorstroomlocaties.

Dit sluit goed aan bij het advies van de Gezondheidsraad van 14 januari, waarin is geadviseerd dat de inzet van het testbewijs voor essentiële voorzieningen zwaarder gemotiveerd moet worden.²

[PM passage reactie SER-advies]

Het is niet zo dat het testbewijs in bovengenoemde sectoren altijd als voorwaarde zal worden gesteld voor versoepeling. Integendeel: in veel sectoren, zoals restaurants en doorstroomlocaties, zal versoepeling – mits verantwoord gelet op het risiconiveau - ook prima kunnen plaatsvinden met inzet van maatregelen genoemd op de routekaart zoals placering, ventilatie, triage, looproutes, hygiënemaatregelen etc. De bedoeling is wel dat de inzet van het testbewijs eerder (dan nu voorzien bij bepaalde risiconiveaus in de routekaart) meer mogelijk maakt. Het gaat dan bijvoorbeeld om het versoepelen van bepaalde maatregelen zoals grotere bezoekersaantallen of meer mensen aan een tafel. Een andere toepassing van het testbewijs is mogelijk bij bepaalde publieksevenementen, die in alle risiconiveaus volgens de huidige routekaart niet mogelijk zijn, denk aan voetbalwedstrijden of concerten zonder zitplaatsen. De precieze uitwerking van wat er

¹ Kamerbrief van 8 maart 2021

² Ook bevat het wetsvoorstel de mogelijkheid om door middel van een algemene maatregel van bestuur mogelijk te maken dat in het MBO en HO gebruik wordt gemaakt van een testbewijs. Hier kan alleen gebruik van worden gemaakt als onderwijsinstellingen voldoende testfaciliteiten beschikbaar maken en zorg dragen voor een alternatief voor studenten zonder testbewijs. Dit vergt dus nadere besluitvorming omdat onderwijs een essentiële voorziening betreft.

mogelijk is bij welke risiconiveaus volgt komende maand, mede op basis van de analyse van de ervaringen met de fieldlabs die in februari en maart zijn georganiseerd.

Een andere limiterende factor is de testcapaciteit. Het kan zijn dat in de zomermaanden de vraag naar toegangstesten ten behoeve van het verkrijgen van een testbewijs het aanbod overstijgt. In dat geval kan het noodzakelijk zijn te prioriteren in schaarste. Het kabinet zal hiervoor een afwegingskader ontwikkelen op basis van de maatschappelijke meerwaarde en dit op korte termijn met uw Kamer delen.

Vooruitlopend op de wetswijziging, de aanpassing van de routekaart en het afwegingskader heeft het kabinet alvast voorbereidende stappen gezet. Het kabinet realiseert in maart en april een drietal randvoorwaarden waardoor inzet van het testbewijs vanaf mei mogelijk wordt.

1. De belangrijkste is het bouwen van extra sneltestcapaciteit, oplopend tot 400.000 testen per dag in mei.
2. Ten tweede is een proefversie van het digitaal testbewijs gerealiseerd, de CoronaCheck app, en een app waarmee het testbewijs kan worden gecontroleerd, de CoronaCheck Scanner. Met deze apps kan vanaf medio maart worden proefgedraaid.
3. Ten derde wordt een end-to-end ICT-platform gebouwd voor het maken van testafspraken en terugkoppelen van de negatieve testresultaten.

Voorts acht het kabinet het wenselijk en noodzakelijk dat partijen in de wettelijk aangewezen sectoren -vooruitlopend op de wettelijke verankering van het testbewijs - zich voor kunnen bereiden op de inzet ervan. Uiteraard blijft het van groot belang dat er bij de organisatie en inrichting een protocol wordt gehanteerd en gehandhaafd om risico's te beperken. De bedoeling van deze voorbereidingsperiode is om praktijkervaring op te doen met het systeem van allocatie van testcapaciteit, afspraken inplannen, testen uitvoeren en resultaten terugkoppelen, de uitgave van testbewijzen, het gebruik van de apps, controle op het testbewijs, en monitoring van risico's van vals-negatieve testuitslagen en fraude/misbruik.

De relevante sectoren zijn dan ook uitgenodigd om 'pilots Toegangstesten 1.0' te organiseren. Uitgangspunt hierbij is dat de beschikbare testcapaciteit van 25.000 testen per dag in maart, in te zetten volgens de verdeelsleutel 1/3 cultuur, 1/3 sport en 1/3 economische sectoren. Het gaat dus om ruim 8000 testen per dag voor ieder van deze sectoren. Overigens loopt de testcapaciteit op tot 165.000 testen per dag eind april, wat leidt tot een ruime overcapaciteit. Het kabinet kiest ervoor om deze niet op voorhand al in te vullen met pilots gezien er in andere sectoren komende weken nog weinig ruimte wordt gezien voor versoepeling van maatregelen gelet op het niveau van de besmettingen.

In de bijlage bij deze brief wordt een eerste selectie van een 'kalender pilots Toegangstesten 1.0' meegezonden. Hierop staan enkele evenementen met een vaste datum en enkele andere activiteiten. Voor de benutting van resterende capaciteit loopt een uitvraag bij de sectoren. De testcapaciteit kan vervolgens verdeeld worden voor bijvoorbeeld (doordeweekse) culturele activiteiten, het beperkt publiek toelaten (met in achtname van anderhalve meter afstand) bij betaalde voetbalwedstrijden of de inzet voor de breedtesport.

De pilots dienen te voldoen aan de voorwaarden in de Tijdelijk regeling maatregelen Covid 19 (hierna: Trm), in het bijzonder artikel 6.13 Trm dat ook de basis was voor de reeds georganiseerde fieldlabs. Het moet gaan om:

- een publiek-privaat onderzoeksprogramma, waarin het Rijk, het bedrijfsleven en de wetenschap samenwerken,
- om via praktijktesten kennis te vergaren over het virus SARS-CoV-2, de epidemie en de bestrijding daarvan,
- met het oog op het vergroten van de doelmatigheid van maatregelen ter bestrijding van de epidemie
- en mogelijkheden voor het veilig en verantwoord organiseren van evenementen.

Voor de pilots Toegangstesten 1.0 is het niet per definitie nodig om de basisregels (zoals de veilige afstandsnorm) los te laten, maar het is wel mogelijk. Ik wil hierbij benadrukken dat dit niet

betekent dat zodra er een wettelijke basis is, met het testbewijs de anderhalve meter maatregelen meteen kan worden losgelaten. Daarvoor blijft het van belang dat de epidemiologische situatie dat toestaat. Ik hecht daarbij vanzelfsprekend ook aan adviezen van het OMT. De pilots zullen wetenschappelijk worden begeleid en geadviseerd door een landelijke begeleidingscommissie. Ook is een onderzoekskader vastgesteld voor de te organiseren pilots.

Naast de eisen die vanuit de ministeriële regeling worden gesteld, dient helder te zijn op basis van welke criteria de selectie van pilots Toegangstesten 1.0 wordt gemaakt en hoe en door wie deze wordt vastgesteld. Hierbij dient te worden meegewogen dat komende weken slechts beperkte verruimingen mogelijk zullen zijn in andere sectoren, en dat in de betreffende sectoren zelf ook nog veel niet mogelijk zal zijn. De gemaakte selectie van pilots zal dan ook goed uitlegbaar moeten zijn. Daarvoor is het allereerst ook van belang dat de selectie van pilots in goed overleg en in afstemming met betrokken sectoren gebeurt, en dat ook de Veiligheidsregio's goed worden betrokken. De Veiligheidsregio's worden voorts actief betrokken bij het maken van afspraken over het organiseren van pilots in de desbetreffende regio's. Specifiek wordt aandacht besteed aan de handhaving en uitvoerbaarheid van de pilots.

De criteria welke door het kabinet worden gehanteerd bij de selectie van pilots zijn:

1. De pilots vallen binnen de afbakening van sectoren uit het wetsvoorstel (excl onderwijs)
2. De pilot voldoet aan de eisen van de Trm.
3. De pilots kennen een goede spreiding over de deelsectoren en typen evenementen/activiteiten waar nog ervaring dient te worden opgedaan met toegangstesten
4. De pilots kennen een regionale spreiding, die aansluit bij de beschikbare testlocaties. Ook kennen de pilots een spreiding in de tijd, waardoor niet bijvoorbeeld in een bepaald weekend de beschikbare testcapaciteit ontoereikend is.
5. Het aantal bezoekers blijft per activiteit in maart beperkt tot maximaal 1500 en in april tot maximaal 5000 bezoekers.
6. Indien de generieke maatregel zoals de 1,5m geheel of gedeeltelijk wordt losgelaten gelden de maatregelen die gelden bij de huidige 8 praktijktesten van het Fieldlab Evenementen.
7. De Veiligheidsregio steunt de organisatie van de pilot en is goed op de hoogte om indien nodig te kunnen handhaven.

Nieuwe aan de kalender toe te voegen evenementen worden tweewekelijks op voorstel van sectoren en met instemming van de betreffende Veiligheidsregio voorgelegd aan een interdepartementale werkgroep. Deze beoordeelt of wordt voldaan aan de voorwaarden van de Trm en bovengenoemde selectiecriteria, en of er voldoende testcapaciteit beschikbaar is.